

Силабус
освітнього компонента
Історія української культури
2025-2026

Освітня програма	«Середня освіта (Англійська мова та література)»
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація	A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань	A Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова

Викладач (і)	АНТОЩАК Марина Миколаївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/gef/structure-gef/kaf-istor/composition-kaf-istor/kiosov/
Контактний тел.	+38 0964137992
Е-mail викладача:	mm_antoshchak@bdpu.org.ua
Графік консультацій	П'ятниця, 14.30-15.45

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
Денна				
3/90	16	14	60	залік
Заочна				
3/90	6		84	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: матеріальна культура, духовна культура, художня культура, елітарна культура – масова культура, мистецтво, національна культура, усна народна творчість, народна демонологія, літопис, книжкова мініатюра, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура, скульптура, живопис, бароко, гуманізм, романтизм, «соціалістичний реалізм», модернізм, постмодернізм.

Мета та предмет курсу дисципліни «Історія української культури» є вивчення основних періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, аналіз історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору.

Завдання вивчення дисципліни «Історія української культури» полягає у тому, щоб ознайомити студентів з основними історичними періодами становлення феномену української культури, закономірностями її функціонування і розвитку, формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять і категорій української культури,

оволодіння сучасними методами культурологічного аналізу, розуміння тенденцій сучасних соціокультурних трансформацій в українській культурі.

Предмет навчальної дисципліни: історичний розвиток української культури.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі загальної середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними науковими знаннями предметної галузі та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ЗК-3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси і технології в освітньому процесі і професійній діяльності.

ЗК-7. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Програмні результати навчання (РН)

РН 07. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

РН 13 Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

Зміст курсу:

Кредит 1. Історичний розвиток української культури: від витоків до першої половини XIV ст.

Тема 1. Філософсько-теоретичні основи історії української культури. Предмет і завдання курсу.

Тема 2. Історичні умови виникнення та джерела формування української культури.

Тема 3. Особливості культури Київської Русі-України та Галицько-Волинської держави.

Кредит 2. Генеза української культури у XIV- XIX ст.

Тема 4. Культурні традиції українського Ренесансу (XIV – I пол. XVII ст.).

Тема 5 Українська культура козацько-гетьманської доби (II пол. XVII – XVIII ст.).

Тема 6. Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.).

Тема 7. Українська культура на шляху національного відродження (друга пол. XIX ст. – перше двадцятиріччя XX ст.).

Кредит 3. Українська культура у XX – XXI ст...

Тема 8. Українська культура у міжвоєнний час та роки Другої світової війни.

Тема 9. Розвиток культури в УРСР (1945-1991pp.).

Тема 10. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності.

Методи навчання: Словесні та пояснювально-ілюстративні методи, екскурсії до музеїв, метод практичних вправ, створення ММП, практичні завдання з підготовки розгорнутих повідомлень, дослідницькі методи, пошукові, аналіз, синтез.

Методи стимулювання навчальної діяльності: метод навчальної дискусії.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): вивчаючи курс, необхідно використовувати наочні методи, що дозволить поглиблено пізнати досягнення кожного із періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, сформувані власне бачення і розуміння тенденцій сучасних соціокультурних трансформацій українського суспільства. Здобувачі зобов'язані дотримуватися дедлайнів визначених для виконання усіх видів письмових робіт з курсу.

Політика відвідання занять є складовою навчального процесу. Передбачається, що студенти відвідають в повному обсязі лекції і практичні заняття з «Історії української культури». Здобувачі інформують викладачку про неможливість відвідати заняття.

Політика академічної доброчесності: передбачається, що при підготовці до практичних занять, роботі з джерелами інформації, будуть відсутні всі види академічного плагіату та здобувачі будуть дотримуватися наукової етики, слідує положення Кодексу доброчесності університетської спільноти https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf.

Політики використання ШІ, то послугуючись університетським положенням https://bdpu.org.ua/wpcontent/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnomu_proczesi_berdyanskogo.pdf при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення заліку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

1. Робоча програма з курсу Історія української культури.
2. Теми та рекомендації до самостійної роботи студентів.
3. Теми та рекомендації до семінарських занять.
4. Список рекомендованої літератури.
5. Підручники та посібники в електронному виді.
6. Науково-популярні, документальні та художні фільми.

Система оцінювання та вимоги:

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і самостійної роботи.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності на практичних заняттях;

40 балів – контроль самостійної роботи.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та	Підсумкова оцінка
--------------	-------------------------------	-------------------

	підсумкового контролю в балах	
Поточний контроль		100
Практичні заняття	60	
Самостійна робота	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

1 = F (критично низький рівень)

2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання)

3 = E (задовільно)

4 = D (задовільно+)

5 = C (добре)

6 = B (добре+)

7 = A (відмінно)

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 60$$

Де:

N_{практ} = остаточні бали за практичні заняття

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях (105 балів)

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 40$$

Де:

N_{сам} = остаточні бали за самостійну роботу

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Абрамович С., Чікарькова М. Світова та українська культура: Навч. посібник. Львів: Світ, 2018. 344 с.
2. Білоцерківський В.Я., Шейко В.М. Історія української культури. Навч. посіб. Київ: Знання, 2019. 456 с.
3. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Рижко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти. Київ: Літера, 2020. 464 с.
4. Качкан В., Величко О., Божко Н. Історія української культури (підручник, 4-е видання). Київ: Медицина, 2021. 368 с.
5. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. 3-тє видання. Підручник. Вид-во ЦУЛ, 2019. 584 с.
6. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 142 с.
7. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 340 с.

Додаткові:

1. Боряк Г., Таїрова-Яковлева Т. Самійло Величко. «Літопис». Київ, вид-во Кліо, 2020. 1016 с.
2. Войтович В. Українська міфологія. Київ, вид-во Либідь, 2020. 664 с.
3. Гарін А., Кігіцар І., Кондратенко О. Історія України. Київ, вид-во Центр навчальної літератури, 2017. 240 с.
4. Греченко В. Історія світової та української культури. Довідник для школярів та абітурієнтів. Київ, Вид-во Літера, 2021. 480 с.
5. Греченко В., Чорний І. Історія світової та української культури. Київ, Літера, 2016. 464с.
6. Дара К. Чарівні істоти українського міфу. Духи природи. Київ, Віват, 2019. 320 с.
7. Дара К. Чарівні істоти українського міфу. Духи-шкідники. Київ, Віват, 2020. 336 с.
8. Дзира Я. Літопис Самовидця. Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.
9. Касьянов Г. Незгодні. Українська інтелігенція в русі опору 1960-1980-х років. Вид-во Кліо Мова, 2019. 272 с.
10. Качкан В., Левандовський В., Величко О. Історія України. Київ: Медицина, 2018. 360 с.
11. Костів К. Книги буття українського народу. Вид-во Центр навчальної літератури, 2020. 190 с.
12. Кралюк П. Острозький культурний центр та становлення Києво-Могилянської академії. Вид-во КНТ, 2017. 240 с.
13. Кралюк П. Козацька міфологія України. Творці та епігони. Вид-во Фоліо, 2016. 400 с.
14. Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 186 с.
15. Луняки Є. Вольтер і Україна. Монографія. Вид-во Видавець Олег Філюк, 2020. 122 с.
16. Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 288 с.
17. Піддубний С. Українська цивілізація. Ведія. Словник-довідник української праісторії та ведичної культури. Київ, вид-во Мандрівець, 2016. 352 с.
18. Ф. Турченко Ф, Турченко Г. Каганов Ю. Історія України (1914–1945). Вид-во Гельветика, 2021. 368 с.
19. Фаррінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Київ, Віват, 2020. 576 с.
20. Чорний Г. Хто ми є, українці? Вид-во Ярославів Вал, 2020. 224 с.